

Ústřední knihovna
Fakulty sociálních studií MU

Informační zdroje pro studenty POL104

Mgr. Dana Mazancová, DiS.

Brno, 4. října 2017

Osnova lekcí

- **Práce s informacemi, základy EIŽ (přednáška)**
 - ❖ Typologie EIŽ, licencované zdroje, volně dostupné zdroje

- **Práce s EIŽ (praktický seminář v PC učebně)**
 - ❖ základy vyhledávacích technik
 - ❖ tvorba rešeršního dotazu
 - ❖ praktické vyhledávání v oborových databázích
 - ❖ EBSCO Discovery Service, nadstavbové nástroje
 - ❖ databáze elektronických knih

Přehled seminárních skupin

po	9. 10.	11:30 - 13:00	PC25	POL104/01
po	9. 10.	15:15 - 16:45	PC25	POL104/02
po	16. 10.	11:30 - 13:00	PC25	POL104/03
po	23. 10.	15:15 - 16:45	PC25	POL104/04

Práce s informacemi

Osnova přednášky

☐ Práce s informacemi

- ❖ informační společnost
- ❖ informační gramotnost

☐ Informační zdroje

- ❖ typy informačních zdrojů
- ❖ licencované zdroje
- ❖ kde hledat knihy, odborné časopisy, informace z médií, závěrečné práce, referenční díla, statistické údaje, oborové brány?

"Knowledge is power."

Francis Bacon

Informační společnost

- ❑ Založená na informacích a znalostech

- ❑ Problémy při práci s informacemi:
 - ❖ **velké množství**
 - ❖ **snadná dostupnost**
 - ❖ **kvalita**

Kolik existuje informací?

- Množství informací odvysílaných za rok se v roce 2007 blížilo už 2 zetabytům
- Současná kapacita všech paměťových zařízení pro ukládání informací se blíží 300 exabytům

Kolik existuje informací? II.

Jak se počítá na počítači

kilobyte (kB)	1 000 bytů
megabyte (MB)	1 000 000 bytů
gigabyte (GB)	1 000 000 000 bytů
terabyte (TB)	1 000 000 000 000 bytů
petabyte (PB)	1 000 000 000 000 000 bytů
exabyte (EB)	1 000 000 000 000 000 000 bytů
zettabyte (ZB)	1 000 000 000 000 000 000 000 bytů

share | embed

10

order by ... relevance

search all

– Journals vs Articles

Journals ✕

+ Subject

+ Article processing charges (APCs)

+ DOAJ Seal

+ Journal license

+ Publisher

+ Country of publisher

Subject: Political science ✕

Journals vs Articles: Journals ✕

1 – 10 of 106

Administração Pública e Gestão Social

ISSN: 2175-5787 (Online)

<http://www.apgs.ufv.br>

Double blind peer review

Subject: Political science: Political institutions and public administration (General)

Date added to DOAJ: 29 Nov 2013

Revista Cimexus

ISSN: 2007-9206 (Online)

<http://cimexus.umich.mx/index.php/cim1/index>

Blind peer review

Subject: Political science

Date added to DOAJ: 27 Nov 2016

Go to Journal Profile

Journals By Rank

Categories By Rank

Journal Titles Ranked by Impact Factor

Hide Visualization —

Compare Journals

View Title Changes

Select Journals

Select Categories

Select JCR Year

Select Edition

 SCIE SSCI

Open Access

 Open Access

Category Schema

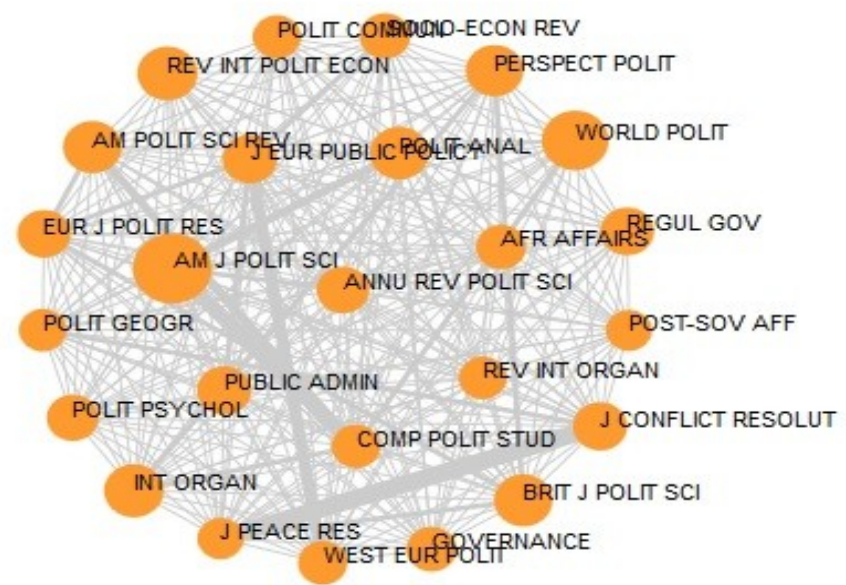
JIF Quartile

Select Publisher

Select Country/Territory

Navigation controls: 1 - 25 of 165

Compare Selected Journals

Add Journals to New or Existing List

Customize Indicators

Select All		Full Journal Title	Total Cites	Journal Impact Factor	Eigenfactor Score
☐	1	AMERICAN JOURNAL OF POLITICAL SCIENCE	9,572	5.044	0.02323
☐	2	WORLD POLITICS	3,348	4.025	0.00494
☐	3	REVIEW OF INTERNATIONAL	1,510	3.452	0.00340

Informační gramotnost

☐ Rozpoznání informační potřeby

☐ Schopnost **informaci**:

- ❖ **nalézt** - znalost informačních zdrojů a vyhledávacích strategií
- ❖ **vyhodnotit** - užitečnost/relevance
- ❖ **použít** - pro daný účel, znalost autorského zákona, problematiky citování a plagiátorství

Informační zdroje

Informační zdroje

Knihy

Periodika

❖ odborné časopisy, magazíny

Referenční díla

❖ encyklopedie, slovníky, tezaury, mapy, atlasy, bibliografie, adresáře, ročenky

Další zdroje

❖ závěrečné práce, materiály z konferencí, vládní publikace, šedá literatura, noviny, newslettery)

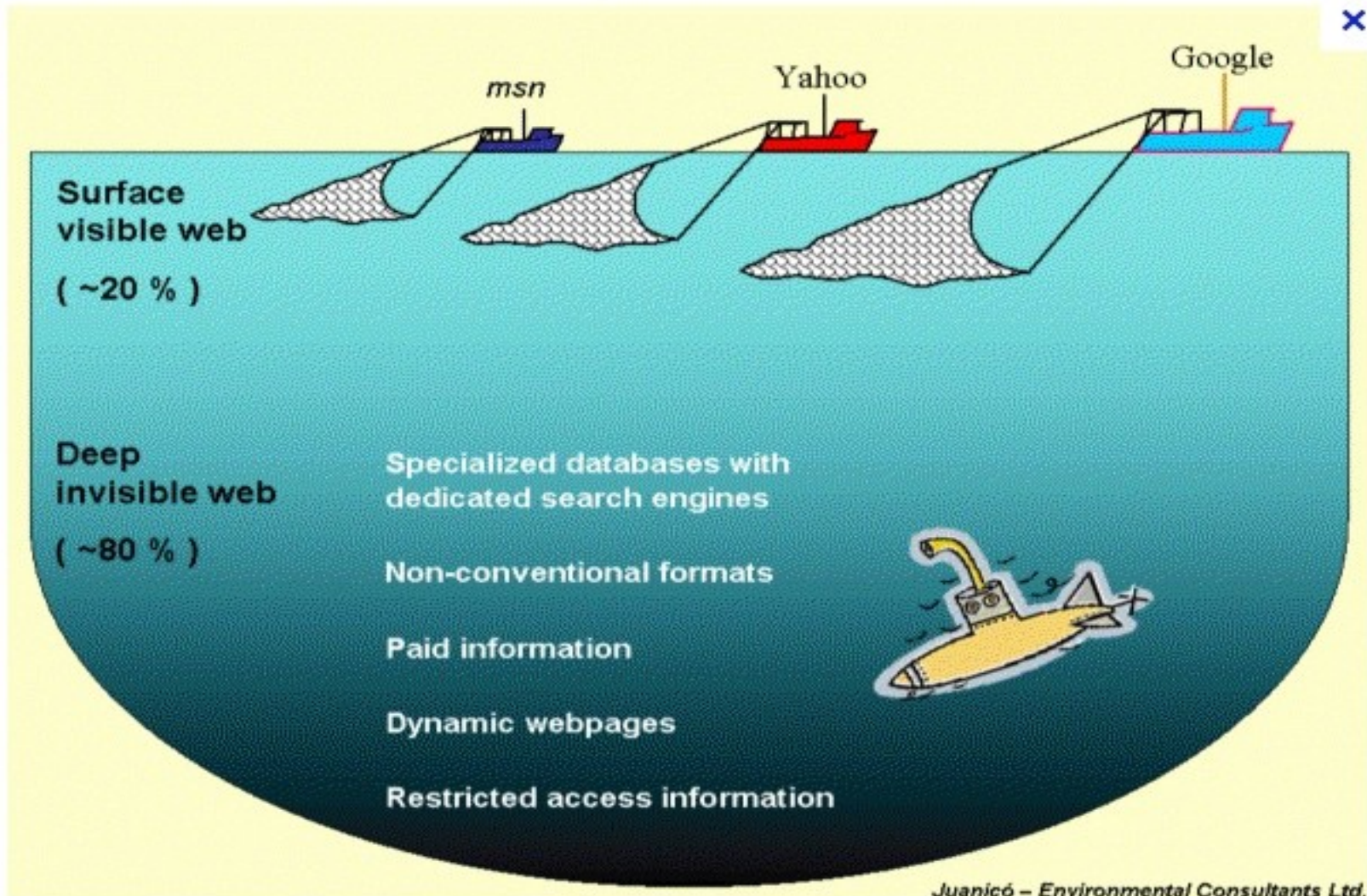
Internet

Získávání dokumentů*

- ❖ [Výpůjčka z knihovny](#)
- ❖ [Výpůjčka/dodání dokumentu z jiné knihovny v ČR/zahraničí - MVS/MMVS](#)
- ❖ [E-prezenčka, Copy on Demand \(CoD\)](#)
- ❖ [Licencované databáze](#)
- ❖ Internet

*jako dokument budeme pro potřeby naší výuky označovat texty, obrázky, fotky, videa tj. jakoukoli formu grafického znázornění informací

Web x Deep web (Invisible web)

Licencované zdroje I.

- ❑ další výrazy - komerční zdroje/databáze, elektronické informační zdroje, **e-zdroje, EIZ**, databáze, dokumenty v elektronické podobě

- ❑ dostupné prostřednictvím **databází**
 - ❖ **volně dostupné**
 - ❖ **komerční (licencované)**

Databáze

- Bibliografické** – pouze základní "identifikační" údaje o dokumentech (název, autor, rok vydání atd.) + abstrakt

- Fulltextové** – plné texty dokumentů

- Multioborové** – dokumenty z různých oborů
 - ❖ rozsáhlé databáze – např. **ProQuest, Wiley, EBSCO**
 - ❖ není možné mít zaplacený přístup ke všem kolekcím, tj. ke všem fulltextům

Licencované zdroje II.

- za úplatu - **pro studenty MU zdarma** 😊
- informace jsou **prověřené** (prochází recenzním řízením)
- články většinou dostupné dříve než v tištěné podobě
- doporučený zdroj pro psaní seminárních a závěrečných prací**

Jak se dostanu k licencovaným zdrojům?

- ❑ stránky knihovny -

<http://knihovna.fss.muni.cz/ezdroje>

- ❖ databáze k oborům vyučovaným na FSS

- ❑ Portál elektronických informačních zdrojů MU -

<http://ezdroje.muni.cz/>

- ❖ databáze i z dalších oborů

Jak se dostanu k licencovaným zdrojům mimo počítačovou síť MU?

- Nastavte si na počítači [vzdálený přístup](#)
 - ❖ OpenVPN
 - ❖ Shibboleth
 - ❖ EZproxy

Kde hledat odborné časopisy? I.

- EBSCO
- JSTOR
- ProQuest
- Sage Journals Online
- ScienceDirect
- SpringerLink
- Wiley Online Library

Multioborové databáze jsou dobrým startovním místem pro vyhledávání

Můžete je prohledávat hromadně prostřednictvím [discovery](#)

Kde hledat odborné časopisy? II.

☐ Volně dostupné zdroje:

- ❖ [Directory of Open Access Journals \(DOAJ\)](#) - přes 10.000 časopisů s otevřeným přístupem
- ❖ [Central European Journal of Social Sciences and Humanities \(CEJSH\)](#) - databáze bibliografických údajů a anglických abstraktů článků uveřejněných ve vědeckých časopisech z oblasti humanitních a společenských věd vycházejících v ČR, SR, v Maďarsku a Polsku.
- ❖ [De Gruyter Online](#) - volně dostupný multioborový zdroj, stovky odborných časopisů.

How to Read (and Understand) a Social Science Journal Article

Kde hledat knihy?

Katalogy

- ❖ [Katalog MU Aleph](#)
- ❖ Souborné katalogy – [JIB](#), [CASLIN](#)
- ❖ [Ebsco Discovery Service](#)

Licencované databáze

- ❖ [Ebsco eBooks](#)
- ❖ [Sage Knowledge](#)
- ❖ [eReading.cz](#)

Kde hledat knihy? II.

Další zdroje

- ❖ [OAPEN Library](#)
- ❖ [Directory of Open Access Books \(DOAB\)](#)
- ❖ [Google Books](#)

Kde hledat informace z médií?

- ☐ Denní tisk, TV a rozhlasové vysílání
 - ❖ [Anopress Monitoring Online](#)

Kde hledat závěrečné práce?

- ❖ [Archiv závěrečných prací MU – Thesis](#)
- ❖ [Vysokoškolské kvalifikační práce – Theses](#)
- ❖ [DART – Europe E-theses Portal](#)
- ❖ [ProQuest® Dissertations & Theses \(PQDT OPEN\)](#) - Open Access Dissertations and Theses

Kde hledat referenční díla?

❖ [Gale Virtual Reference Library](#)

❖ [The World Factbook](#)

Kde hledat statistické údaje?

- ❖ [Český statistický úřad](#)
- ❖ [Eurostat](#)

Kde hledat další volně dostupné zdroje?

- ❖ [ROAD - the Directory of Open Access scholarly Resources](#) - časopisy, konferenční sborníky, akademické repozitáře
- ❖ [Social Science Research Network](#) - brána k informačním zdrojům a výzkumným zprávám pro oblast sociálních věd
- ❖ [Google Scholar](#) ;)

Vyhledávání

1. Téma a klíčová slova

2. Další specifikace

3. Výběr zdrojů

4. Boolovský model

5. Technika vyhledávání

6. Vlastní vyhledávací proces

7. Hodnocení vyhledaných záznamů

8. Další operace

1. Téma a klíčová slova

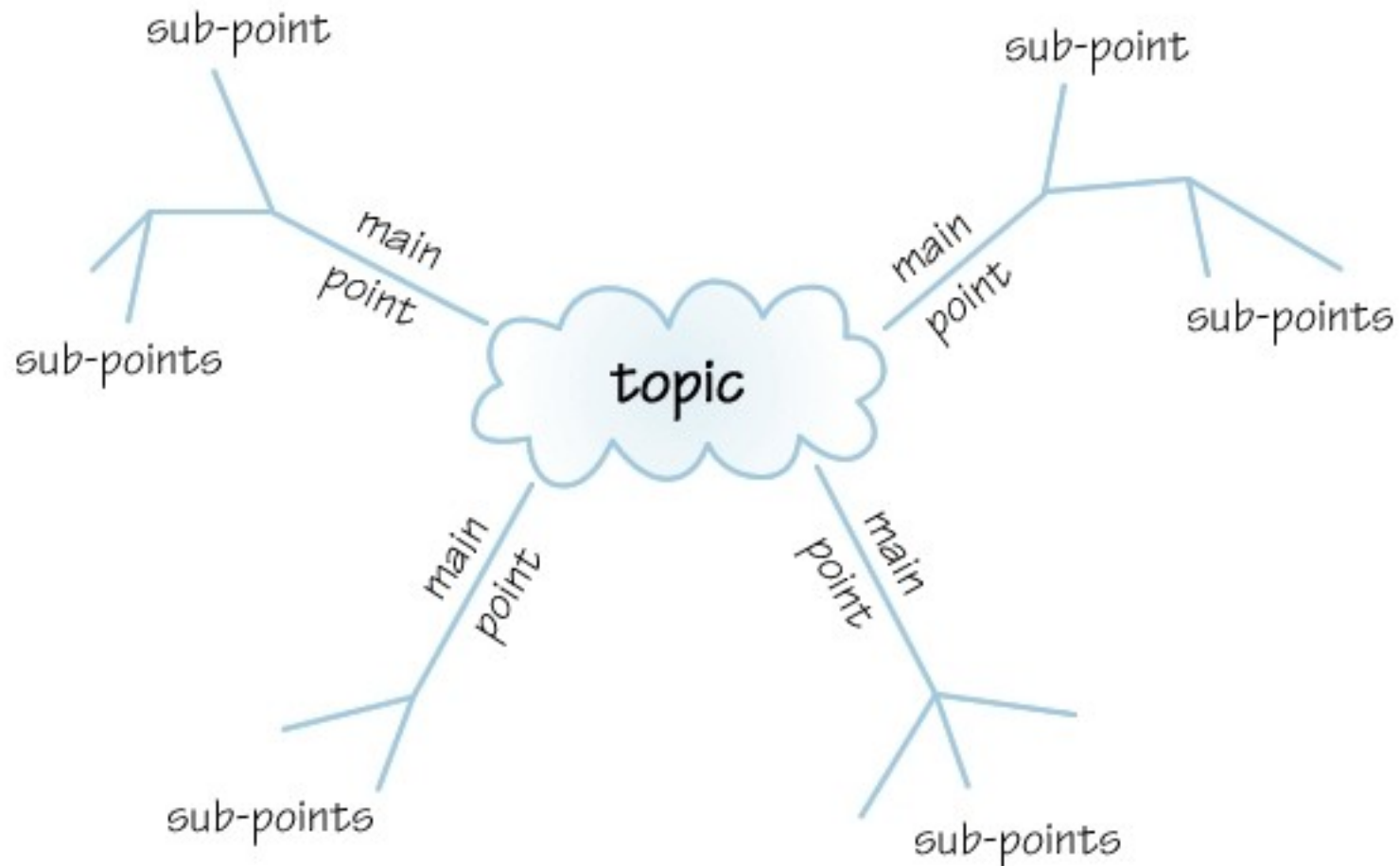
1) Zamyslete se o čem chcete psát

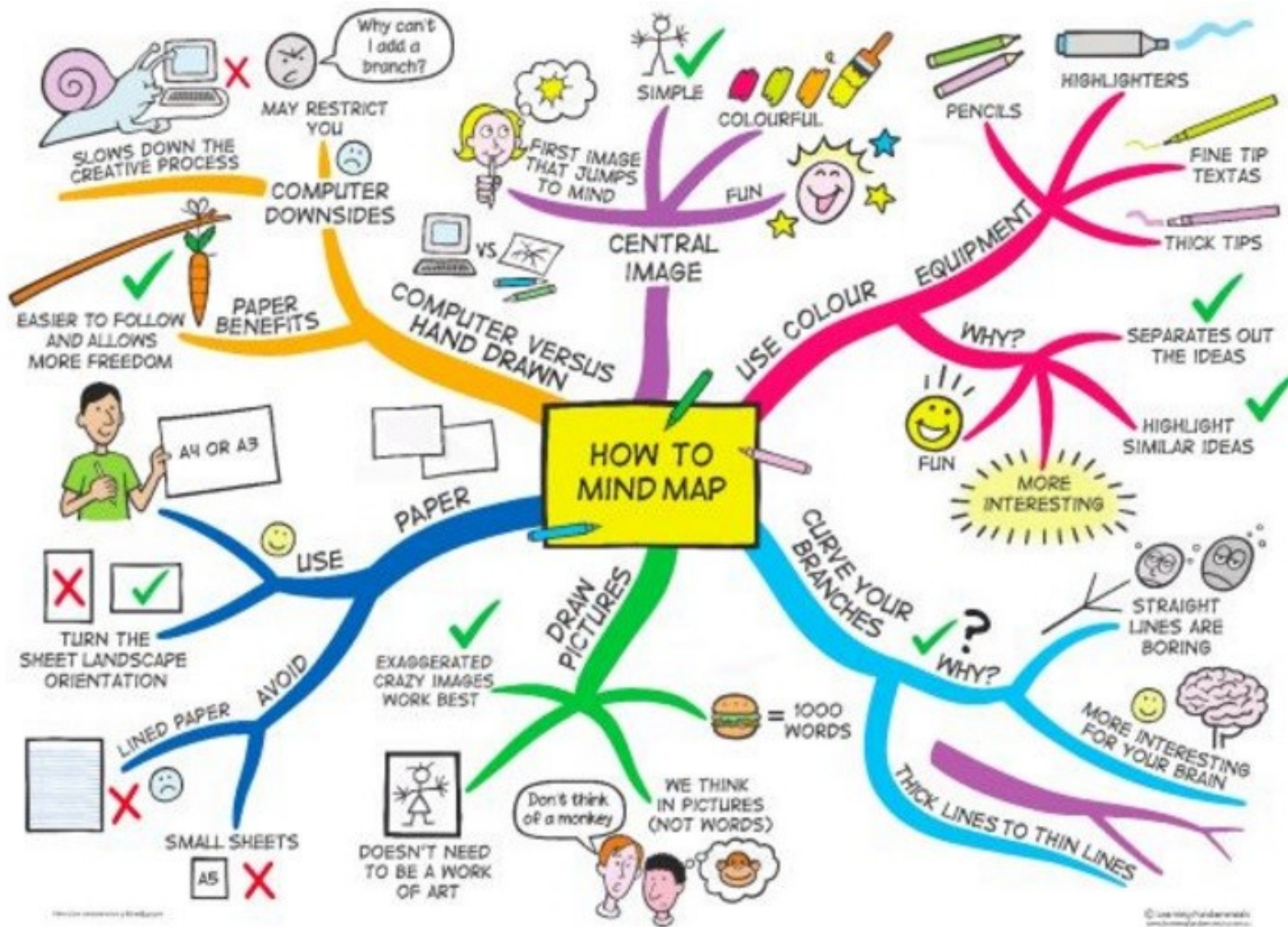
- ❖ je nutné mít dost informací o daném tématu (pokud se studiem problematiky začínáte, nebojte se využít učebnice, encyklopedie, radu vyučujícího apod.)

2) Zformulujte téma nebo problém

- ❖ lze využít tzv. **myšlenkových map** - grafické znázornění tématu

Mind map example

Téma a klíčová slova II.

3) Vyjádřete téma ve formě

❖ **klíčových slov (hesel)**

- používejte zejména **podstatná jména**
- příd. jména, zájména a slovesa pouze pokud jsou opravdu nezbytné
- vyhýbejte se tzv. stop words (předložky, spojky, členy v cizích jazycích)

př. politické strany; Česká republika; financování

❖ Pozn. v katalozích knihoven můžete nalézt i tzv. **předmětová hesla**

př. politické strany – financování – Česko

Ústřední knihovna
Fakulty sociálních studií MU

Shrnutí

- ❑ **Pro vyhledávání odborných informací používejte licencované informační zdroje**
 - ❖ Ověřené, kvalitní, jedinečné informace

- ❑ **Seznam databází**
 - ❖ Stránky knihovny
 - ❖ Portál elektronických informačních zdrojů

- ❑ **Mimo počítačovou síť MU si nastavte vzdálený přístup**
 - ❖ Např. OpenVPN, Shibboleth

Literatura

BAWDEN, David a Lyn ROBINSON. *Úvod do informační vědy*.
Doubravník: Flow, 2017. ISBN 978-80-88123-10-1.

KATUŠČÁK, D., B. DROBÍKOVÁ, R. PAPÍK. *Jak psát závěrečné a
kvalifikační práce*. Nitra: Enigma, 2008, 161 s. ISBN 978-80-
89132-70-6.

BOTHMA, Theo. *Navigating information literacy: your
information society survival toolkit*. 3rd ed. Cape Town: Pearson
Education, 2011, 208 s. ISBN 9781775782278.

Obrázky

<https://www.novinky.cz/internet-a-pc/209215-na-informace-je-zapotrebi-nova-jednotka-zettabyte.html> (jak se počítá na počítači)

<http://cathryno.global2.vic.edu.au/2010/05/08/deep-web-vs-surface-web/> (deep web)

<https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/736x/b1/8c/7d/b18c7dde7e01870bd4715b308241c155.jpg> (myšlenková mapa)

<http://www.sswm.info/content/mindmapping> (myšlenková mapa)

Ústřední knihovna
Fakulty sociálních studií MU

Děkuji Vám za pozornost

Mgr. Dana Mazancová, DiS.

mazancov@fss.muni.cz

infozdroje@fss.muni.cz